

18. 8. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Posuzování okamžiku skutečného vzniku nemoci z povolání za účelem rozvázání pracovního poměru

Nejvyšší soud ve svém rozsudku vydaném pod č. j. 21 Cdo 2964/2021-305 ze dne 25. 5. 2022 vyslovil právní názor, že byť z ustanovení § 4 písm. c) vyhlášky[1] vyplývá, že (obligatorní) náležitostí lékařského posudku o uznání nemoci z povolání je i datum zjištění nemoci, kterým je den vyšetření, při kterém bylo poprvé prokázáno onemocnění uznané později za nemoc z povolání, není jeho uvedení pro závěr o (ne)existenci výpovědního důvodu podle ustanovení § 52 písm. d) zák. práce v době předcházející tomuto datu určující. Toto ustanovení vyhlášky stanoví jen jednu z více obsahových náležitostí lékařského posudku, jejíž uvedení neznamena, že by se soud nemohl zabývat tím, zda zaměstnanec nemocí z povolání trpěl i v době před takto formálně uvedeným datem jejího zjištění.

Žalobkyně (bývalá zaměstnankyně žalované), zastoupená JUDr. Irenou Valíčkovou, MBA, advokátkou, vykonávající advokacii jako společník Valíček & Valíčková, advokátní kancelář, s.r.o., se žalobou u soudu prvního stupně domáhala určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědi, přičemž neplatnost výpovědi spatřovala žalobkyně mj. v tom, že skutečným důvodem výpovědi byla nemoc z povolání žalobkyně, nikoli obecné onemocnění, jak tvrdila žalovaná, a žalovaná tak mohla jednat účelově s cílem vyhnout se povinnosti zaplatit žalobkyni odstupné ve výši dvanáctinásobku průměrného výdělku.

Žalovaná rozvázala s žalobkyní pracovní poměr výpovědi podle § 52 písm. e) zákoníku práce, a to pro dlouhodobou zdravotní nezpůsobilost, dle něž nebyla žalobkyně způsobilá k práci pro obecná onemocnění. Dne 4. 12. 2017 byl žalobkyni vydán lékařský posudek, v němž jí byla uznána nemoc z povolání s datem zjištění nemoci ke dni vyšetření, tj. 4. 9. 2017.

Soud prvního stupně žalobu na určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru ze dne 30. 8. 2017 zamítl, neboť ze znaleckých posudků vyvodil, že žalobkyně nebyla ke dni doručení výpovědi (30. 8. 2017) schopna vykonávat práci pro nemoci obecné povahy. Jelikož nemoc z povolání byla u žalobkyně zjištěna až 4. 9. 2017 (pozn. čtyři dny po doručení výpovědi!), soud prvního stupně dospěl k názoru, že výpověď byla žalobkyní dána v souladu s právními předpisy.

Odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé potvrdil a dospěl k závěru, že v řízení nebylo prokázáno, že by u žalobkyně byla v okamžiku výpovědi zjištěna nemoc z povolání. I odvolací soud se odkazoval na skutečnost, že datum zjištění nemoci z povolání bylo určeno v lékařském posudku na 4. 9. 2017 a nemoc z povolání tak byla prokázána právě až k tomuto datu.

Žalobkyně podala proti rozsudku odvolacího soudu dovolání, ve kterém uvedla, že má za to, že nemoc z povolání u ní byla dána dříve, než ke dni 4. 9. 2017, což prokazují i závěry znalců. Znalec, který ve věci podal revizní znalecký posudek, sám výslovně při jednání konaném před soudem I. stupně uvedl, že pokud by žalobkyně byla vyšetřena dříve, mohla by být nemoc z povolání i dříve zjištěna. Stejně tak uvedl, že zdravotní stav se mezi 30. 8. 2017 a 4. 9. 2017 nezměnil, čímž de facto potvrdil existenci nemoci z povolání u žalobkyně již v období před 4. 9. 2017. Toto je argumentace,

kteřou právní zástupkyně žalobkyně tvrdila od samého počátku soudního sporu, neboť je logické, že již ke dni dání výpovědi musela prokazatelně zaměstnankyně nemocí z povolání trpět.

Právní zástupkyně žalobkyně v odůvodnění dovolání uvedla, že „vznik“ nemoci z povolání nelze formálně posuzovat k okamžiku aktu uznání nemoci z povolání. Takové posuzování nezohledňuje skutečnost, že nemoc z povolání je výsledkem dlouhodobějšího vývoje zdravotního stavu, ani existenci objednacích lhůt k lékařskému vyšetření. Ad absurdum by to umožnilo vznik situace, kdy bude u zaměstnance dáno podezření na nemoc z povolání a zaměstnavatel proto přistoupí účelově k výpovědi z jiného důvodu, aby se „zbavil“ své jinak zákonné povinnosti zaplatit zaměstnanci odstupné ve výši dvanáctinásobku průměrného výdělku. Toto je v přímém rozporu se zásadou zvláštní ochrany zaměstnance jako jednou z vřdčích zásad pracovního práva v právním řádu České republiky.

Nejvyšší soud ve shodě s argumentací právní zástupkyně žalobkyně uvedl, že byť z ustanovení § 4 písm. c) vyhlášky vyplývá, že obligatorní náležitostí lékařského posudku o uznání nemoci z povolání je i datum zjištění nemoci, kterým je den vyšetření, při kterém bylo poprvé prokázáno onemocnění uznané později za nemoc z povolání (jak tomu bylo ostatně i v této věci), není jeho uvedení pro závěr o (ne)existenci výpovědního důvodu podle ustanovení § 52 písm. d) zák. práce v době předcházející tomuto datu určující. Toto ustanovení vyhlášky stanoví jen jednu z více obsahových náležitostí lékařského posudku, jejíž uvedení neznamená, že by se soud nemohl zabývat tím, zda zaměstnanec nemocí z povolání trpěl i v době před takto formálně uvedeným datem jejího zjištění.

Dle Nejvyššího soudu odvolací soud vycházel z **nesprávného výkladu významu data zjištění nemoci z povolání ve smyslu § 4 písm. c) vyhlášky jako určující skutečnosti pro účely posouzení existence výpovědního důvodu podle ustanovení § 52 písm. d) zák. práce.** Nejvyšší soud se vyjádřil, že za uvedené situace sice nelze nic vytknout závěru, že poprvé byly podmínky existence nemoci z povolání u žalobkyně zaznamenány až vyšetřením dne 4. 9. 2017 [a tedy z pohledu ustanovení § 4 písm. c) vyhlášky je třeba považovat za datum zjištění nemocí z povolání toto datum], avšak při zjištění, že při opačném pořadí provedení testů by byl závěr o datu zjištění nemocí z povolání taktéž opačný (tedy nemoc z povolání by byla zjištěna již 29. 8. 2017), nelze tento (byť formálně správný) závěr pro účely posouzení, zda žalobkyně ke dni doručení výpovědi trpěla či nikoliv nemocí z povolání, která byla příčinou dlouhodobé pracovní nezpůsobilosti žalobkyně, akceptovat. Rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Naše advokátní kancelář považuje toto rozhodnutí, o které jsme se aktivně zasadili, za průlomové rozhodnutí při ukončování pracovních poměrů, neboť při ukončování pracovního poměru ze zdravotních důvodů může mít zásadní dopad nikoli datum zjištění nemoci z povolání, ale faktický stav, zda zaměstnanec v době dání výpovědi nemocí z povolání trpěl či nikoli, a nelze proto vycházet stroze z lékařského posudku.

JUDr. Irena Valíčková, MBA,
advokátka

Mgr. Monika Kokešová,
právnička

Valíček & Valíčková
advokátní kancelář, s.r.o.

[Valíček & Valíčková, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

náměstí Svobody 87/18
602 00 Brno

Tel.: +420 770 685 603
e-mail: info@brno-advokatnikancelar.cz

[1] Vyhlášky č. [104/2012](#) Sb., o stanovení bližších požadavků na postup při posuzování a uznávání nemocí z povolání a okruh osob, kterým se předává lékařský posudek o nemoci z povolání, podmínky, za nichž nemoc nelze nadále uznat za nemoc z povolání, a náležitosti lékařského posudku (vyhláška o posuzování nemocí z povolání), dále jen „vyhláška“.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Co jsou zaměstnanecké opce a jak funguje jejich zdanění v roce 2026](#)
- [Rovné odměňování a transparentnost mezd: nové povinnosti zaměstnavatelů](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)

- [Změny nejen parametrů exekčních srážek pro rok 2026](#)